

Като че ли постепенно в образите на хайдутина и хайдушката дружина започват да прозират идеи, очертаващи ги като символични образи на воин и войнство на етническата общност.

Дотук в мотива за решението за хайдутство се оформиха два основни образа на хайдутина - разбойник, чиято мотивация за такова решение е печалбата на пари и другият, да го нарека условно, възрожденският образ на хайдутина - защитник, чиято задача е да се бори срещу турците. Но пролича също, че тези два образа не са отдалечени на два противоположни полюса, а често се допълват взаимно и се преливат един в друг. Или по - точно казано те са два типа герои в образа на хайдутина.

Съжителството на тези два типа герои продължава и в следващото развитие на образа на хайдутина по посока на неговия възрожденски вариант с всичките му нюанси, кореспондиращи и с по-стари наследени представи. Този процес е дълготраен, сложен и изпълнен с противоречия, които се разрешават единствено и само чрез гледната точка на фолклорното съзнание, неговите потребности и неговата ценностна система, отсяваща значимото. А значимото в случая е явно решението за хайдутство. Може би и като допълнителна мотивация за значимостта на този акт са персонажите от извънчовешкия свят, които активно участвуват във формирането на това решение и стимулират реализирането му.

Най-често това са гората, птиците /кукувицата най-вече/, месечината. В повечето случаи те общуват с бъдещия войвода, който от една страна е събирателен образ, а от друга той е отлеченият. Онова, което е потребно в образа на хайдутина е необикновеното като качество и то го отделя от останалите. Общуването му с персонажи от извънчовешкия свят засилва и подчертава тези му характеристики, кореспондиращи с митологичното. Многовариантността на текстовете с мотив решение за хайдутство, развита многоаспектно /от разбойническото желание за печалба, през личното отмъщение до възрожденския стремеж за борба срещу турците/ е показател за значимостта на този акт, най-вече защото е